

PRILOGA

ZVONČKU

JOS. VANDOT :

Zakaj se mamica ni vrnila?

(Konec.)

III.

rugega dne popoldne pa se je res napotila Ana proti mestu. Na ozko stezico je stopila in je šla naravnost po nji. Za to ozko stezico pa ji je bil povedal Kofedrunov Revček. Sedela sta bila dopoldne tistega dne na vrtu, in Ana ga je vprašala:

„Glejte, Revček, toliko in toliko stezá drži tja dol. Pa katera je tista, ki drži naravnost v mesto, kjer je moja mamica?“

In pokazal je Kofedrunov Revček z roko ozko stezo, ki se je vila med njivami naprej in naprej in je izginila tam daleč v megleni daljavi. Pokazal je Revček tisto stezo, pa je odgovoril: „Po tej stezi se pride najhitreje v mesto ...“

In dolgo je gledela Ana tisto stezo in je premišljala. — Popoldne pa se je kar napotila po nji in je hitela med njivami naprej. Lepo se ji je smejalo solnce, in rožice so jo pozdravljale na dehtečih mejah. A Ana se ni zmenila za to, ampak je hitela vedno dalje. Mislila je vesele misli in je stopala čvrsto naprej. Glej, kmalu se ji bo zasvetilo širno mesto. Povprašala bo dobre ljudi, kje biva njena mamica. Ciprese rastejo tam, in mnogo lepih rožic cvete tam. Pa tudi metulji letajo tam, in drobni škrjanec prepeva... Prijazno se ji bodo nasmejali dobri ljudje, pa jo bodo odvedli za roko k zlati mamici. Oj, to se bo začudila mamica, ko bo zagledala pred sabo ma!o Ano! Roke bo sklenila in jo objela iz samega srčnega veselja. Pa se bo napravila, in potem bosta pohiteli proti domu. In tam bo veselje in radost, in mamica ne odide nikdar več z doma...

Tako je mislila Ana, ko je spela med njivami naprej. Daleč je že bila, pa je postala za trenutek. Ozrla se je nazaj proti domači hišici. O, kje je že bila draga hišica! Komaj, komaj se je še videla, in Ana se je vzradostila.

„Kmalu se mi zasveti mesto, kmalu,“ je dejala sama sebi. Še je pospešila korake in je hodila dolgo, dolgo. Izmed njiv je stopila na prostran travnik, ki ga je pokrivala visoka trava. Komaj, komaj se je videla mala deklica izmed gostih bilk. A vendar je še spela neutrudno naprej, dasi so jo pričele boleti že noge. Še enkrat se je ozrla nazaj, pa ni že več videla rodne hišice. Samo griče je še videla in tam v ozadju bele snežnike, ki so se kopali v solnčnih žarkih. Pred sabo pa je zagledala prostran gozd, in ptice so pele tam.

„To je gozd,“ je pomislila Ana, „in za tem gozdom stoji mesto — prav gotovo stoji za gozdom . . .“

In Ana je spela dalje proti gozdu. A glej — že je zašlo zlato solnce, ko je stopila pod visoko smreko. V daljavi so se rdeli beli snežniki, a v dolino je prihajal mrak. Vedno temnejše je prihajalo v gozdu; komaj je še videla Ana pet korakov predse. Izpodtaknila se je tupatam ob debelo korenino in bi bila skoro padla. A vendar je spela naprej neutrudno. Samo, samo da bi bila še pred nočjo pri zlati mamici! — Bolele so jo noge, a ni se zmenila za to. Glej, saj bo kmalu konec gozda, in zasvetilo se ji bo mesto in bo stopila k zlati mamici. Dobri ljudje jo odvedejo k nji, da bo vesela in srečna . . .

Popolnoma se je stemnilo v gozdu. Zapihal je mehak veterc, in veje so zašepetale. A Ane ni bilo strah. Saj je hitela k zlati mamici, in čemu bi jo bilo strah? Nikomur ni storila nič žalega in pridna je bila vsekdar. Saj je vedela, da ji hodi ob strani srebrni angel-varuh; lepo hodi kraj nje in jo vodi naravnost k zlati mamici. Pa bi jo bilo strah, če je prišla noč v šepetajoči gozd!

Počasi, vedno počasneje je stopala Ana po ozki gozdni stezi. Vedno in vedno je morala gledati na tla, da se ne izpodtakne ob debelo korenino. Z nogo je morala že tipati po stezi, preden je stopila za korak naprej. Tako temna je že postala noč. Tuintam se je razgrnilo nad njo vejevje, in takrat je videla nad sabo jasno nebo. Drobne zvezde je videla, ki so trepetale tam gori in so gledale naravnost na njo. Takrat pa se je vendar stresla in je vzdihnila: „Oj, da bi prišla že iz gozda! Zasveti se mi tam mesto, in mamica se mi nasmeje tam . . .“

In spela je dalje . . . Dolgo, dolgo je tavalala po temi, in naposled se je nehala grmovje. Stopila je na parobek črnega gozda. Vse polno zlatih zvezd se ji je nasmejalo na modrem nebu. Migale so ji kot bi jo vabile k sebi. Ali Ana se je ozrla na temno plan, da bi zagledala svetlo mesto. A bilo ga ni nikjer. Vsepovsod sama tema, črna nepredorna tema! Pa tam daleč, daleč nekje so se svetile tri lučce, kakor da bi bile padle z neba tri svetle zvezde.

Žalostna je postala Ana, in grenka bridkost ji je legla na srce. Sedla je na mehki mah in je zakrila obraz z rokami. Zaihtela je bridko, in solze so ji padale na beli predpasnik... Oj, širom nikjer ni mesta, in tudi do zlate mamice ne more! Izginila je ravna stezica, in pred njo se razprostira črna tema. Kam naj stopi, da zagleda belo mesto? — Oj, da bi stopila z neba prijazna zvezdica, da ji pokaže pot k zlati mamici! A visoko so zvezde in ne čujejo jokajoče deklice... In vedno bridkejšje je ihtela Ana, in vedno gorkejšje so bile njene solze. Trudna je bila od dolge hoje, ves život jo je bolel.

Oj, širom nikjer ni mesta!!

Ihtela je neprenehoma. Ni se upala pogledati več v črno noč, ki se je razprostirala širom okrog. Hudo ji je bilo v srcu in peklo jo je tako bridko. Toda naposled jo je premagala silna trudnost. Glavico je položila na mehki mah, in trepalnice so ji padle na trudne oči. Prišel je k nji spanec, in takrat je nehala Ana ihteti. Mirno je ležala na mehkem mahu in se ni genila niti za trenutek.

Prijazno so svetile na modrem nebu drobne zvezde. Miroval je gozd, in nič se ni genilo v tihi, gorki poletni noči. Samo enkrat so se stresle vejice bližnjega grma. Priplaval je takrat k speči deklici srebrni angelvaruh. Stopil je k nji in je dvignil nad njo svoje bele roke. In tako je stal tam vso noč...

Škrjanček se je dvignil z njive in je poletel, glasno droboleč veselo pesem, v višave nasproti solncu, ki je vzhajalo izza belih snežnikov. In takrat se je prebudila Ana. Začudeno je pogledala okrog sebe in je vstala. Menčala si je zaspane oči in se ni mogla zavesti. Toda polagoma ji je prišlo na misel, kje se nahaja. Oj, k mami je hotela v belo mesto, pa je zaspala na parobku širnega gozda! — Pogledala je Ana krog sebe, pa je videla samo polje, širo polje, ki ni imelo nikjer konca. Solnce je že sijalo, in sto škrjančkov je že prepevalo v zraku. Nedaleč od nje pa se je vila cesta med poljem in je izginjala tam daleč, daleč. Deklica je stekla tja dol in se je ustavila na beli cesti. Pomislila je, ali bi šla naprej ali bi se pa vrnila domov. Toda gorko hrepenenje po mami je zmagalo. Zato se je napotila dalje po beli prašni cesti. A šla je počasi, ker so jo bolele drobne nožice, ki niso bile navajene tako dolge hoje. Čutila se je slabo, da bi najrajša sedla na zeleno trato. Oglašala se je lakota, in Ana je pešala vedno bolj. Toda še vedno je stopala naprej. Saj se kmalu zasveti belo mesto, in zlata mami se ji nasmeje in se je razveseli tako jako! Tako blizu je že mesta, pa bi onemogla? Ne, kar naprej, in tam za onim ovinkom se ji gotovo prikaže mesto! — In pogumno je stopala do ovinka, a mesta ni bilo nikjer. Obupana je sedla tam na trato in je zaihtela. Oj, nikoli ne zagleda mesta in nikoli se ji ne nasmeje zlata mami! Sredi pota je omagala, in zdaj ne ve, ne kam ne kod . . .

Bridko je ihtela Ana tam na trati kraj ceste. Z rokami je zakrivala obraz, in gorke solze so ji padale na predpasnik. Toda glej — v tistem času je priropotal mimo voz. Sedela je tam zadaj stara ženica. Radovedno je pogledala malo, jokajočo deklico in je ukazala vozniku, naj ustavi konje. Stopila je potem z voza in se je približala deklici. Pobožala jo je po laseh, pa jo je vprašala: „Čemu jočeš, deklica uboga?“

Ana je dvignila glavo in je pogledala staro ženico. Takrat pa se ji je razjasnil objokani obrazek, in veselo je zaklicala: „Oj, stara mati, kaj ste vi? Oj, stara mati!“

In takrat je spoznala stara mati svojo vnukinjo. Radostno jo je stiskala k sebi in jo povpraševala venomer: „Kaj pa delaš tu, sirota? Kaj jočeš tu daleč od doma?“

Pa ji je povedala Ana vse. K mami je hotela v daljno mesto, dolgo je že hodila in je prespala vso noč v temnem gozdu. A mesta ni nikjer, in tudi poti ni nikdar konca . . . Oj, kako se je smilila stari materi uboga vnukinja! Stiskala jo je k sebi in se skoro sama jokala. Toložila jo je z lepimi besedami, pa ji je govorila: „Oj, ne prideš v mesto, Anica, ne prideš! Dolga je še pot, in tvoje nožice so preslabe za to pot . . . Pa tudi mami ne vidiš več — saj počiva že mesec dni v mirnem grobu . . .“

Stresla se je mala Ana. Prestrašeno je pogledala stari materi v obraz in je zaklicala: „O, stara mati, kaj je mami umrla?“

„Kaj ne veš tega?“ se je začudila stara mati. „Že pred mesecem je umrla v bolnišnici v daljnem mestu . . .“

Tedaj je razumela Ana vse. Oj, umrla je mamica, a oče je prikrival njeno smrt, ker se mu je smilila mala Ana. Takrat, ko se je odpeljal v mesto in dejal, da gre po mamico, takrat je šel k pogrebu. Zato je bil potem tako žalosten in je zdihoval tolikokrat, ker je mamica umrla.

Tako je mislila Ana in je bridko ihtela. Stara mati jo je dvignila in posadila k sebi na voz. Voznik je pognal konje, da so dirjali. Zaman je tolažila stara mati Ano. Ihtela je vso pot in se je stiskala k ljubi stari materi. Razveselil se je oče doma, ko je obstal voz na dvorišču. Bil je ves iz sebe, ker mu je izginila hčerka. Povsod jo je iskal brez uspeha; a zdaj se je prikazala kar nenadoma s staro materjo! Ana je jokala neprenehoma. Naposled so jo spravili v postelj, in potem je utihnila in je zaspala.

Ko se je prebudila, je bila mirna. — Vedno se je držala stare matere, ki se do smrti ni ločila od vnukinje. Lepo ji je pripovedovala o kraju, kjer sanja mamica, in o raju, kjer jo pričakuje . . .

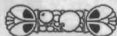

Slika.

*Nad zemljo noč sloni,
šepeče, govori:
Počij, zaspij, sestrica,
pobožaj sen ti lica!*

*In zemlja na ta zvok
že pade v sen globok — —
nad njo spo v dalji silni
svetovi brezštevilni . . .*

Fran Žgur.

IVO TROŠT:

Sestanek.

loveku se često zgodi, da ga slep slučaj zanese nenadoma v najbolj čudno in najbolj pisano družbo, med ljudi, ki niso njemu in tudi med seboj prijazni. Pisano se gledajo, se boje trenutka, kdaj se začne med njimi prepir in pobj, ter komaj čakajo, da jih isti slučaj, ki jih je združil, nenadoma tudi razkropi na različne kraje.

Enaka je večkrat tudi med živalmi. Najrazličnejše vrste časih združi usoda za trenutek in zopet razdruži.

Lepega jesenskega jutra so se nemo pozdravili na majhni morski čeri najrazličnejši morski stanovalci naše zemlje. Več močvirnic je ustavil večrajšnji vihar, morski vran je priletel sem navsezgodaj po svojih „uradnih opravilih“ pogledat, če bo kaj za želodec. Velik suličar si je pa poiskal zajtrk kar v vodi in ga ponosno nasadil na svoj nos ter ga pokazal čudečim se sozemljanom, češ: „Kaj boste vi, ki nimate takšne priprave za lov!“